

Kunnanhallitus	§ 137	23.09.2019
Kunnanhallitus	§ 150	14.10.2019

Lausunto Kainuun vesimyllyjen rakennussuojeluesityksestä

89/10/2019

KHALL § 137

Museovirasto on tehnyt 9.11.2017 esityksen Kainuun vesimyllyjen suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla. Rakennussuojeluesitys kattaa yhteensä 16 vesimyllyä Kainuun alueella. Ristijärven kunnan alueella suojeluesitys koskee Karppalan turbiinimyllyä (kiinteistötunnus 697-401-878-23) ja myllylatoa (kiinteistötunnus 697-401-52-13). Kaikki 16 puomyllyä ovat valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Niitä koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttöta-voitteiden erityistavoitteet. Pääosa kohteista on osoitettu Kainuun maakuntakaavassa kulttuurihistoriallisesti merkittävinä kohteina. Myllyjä ei ole suojeltu erityislainsäädännön nojalla.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (2010/498) 8 §:n mukaan merkittävyyttä arvioidaan kuudella kriteerillä, joista Kainuun myllyt täyttävät seuraavat:

- *Harvinaisuus ja ainutlaatuisuus*
- *Historiallinen tyypillisuus alueelle*
- *Kohteen tiettyä aikaa tai aluetta kuvaavat tyypilliset piirteet (edustavuus)*

Myllyt ovat esimerkki käytöstä pois jääneestä, mutta aikaan alueelle erityisen tyypillisestä rakennuksesta. Ne edustavat samalla kansanrakentamista ja varhaista tekniikkaa. Käyttökuntoon korjattuina ne osoittavat toiminnallisesti ja havainnollisesti myllytoimintaa.

- *Kohteen alkuperäinen tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin tai tyylin ilmeneminen ja jatkuminen (alkuperäisyys; kohteen säilyneisyys).*
- *Kohteen merkitys historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus)*

Myllyt todistavat Kainuun myllyperinteestä ja ne ovat olleet olennainen osa maataloutta Kainuussa pidempään kuin muissa Suomen osissa.

Kainuun ELY-keskus pyytää rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla Ristijärven kunnan lausuntoa Ristijärven kunnan alueella sijaitsevasta vesimyllystä ja myllyladosta. Lausunto tulee toimittaa 18.10.2019 mennessä. Lausunnon antamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista ELY-keskuksessa.

Kunkin myllyn kohdalta esitetään aluerajaus. Suojelu velvoittaa myllyn ja sen ympäristön hoitamiseen ja ylläpitoon sekä tuhoutuneiden osien korvaamisen uusilla. Museovirasto pitää tärkeänä, että myllyille laaditaan käyttö- ja hoitosuunnitelma, jonka perusteella hoito- ja korjaustoimien suunnittelu ja toteutus on mahdollista.

Säilymisen kannalta ensiarvoisen tärkeää on kattojen sekä vedenva-
raisten rakenteiden ja laitteiden kunnossapito. Rakennusmateriaali-
na tulee käyttää tiukkasyistä mäntyä ja vesirakenteissa mieluiten
lehtikuusta sekä myllyrakenteiden perinteitä noudattaen myös muita
puulajeja. Sekä uudet että vanhat vedenvaraiset osat tulee suojata
ajoittain hautatervalla.

Myllyrakennuksista ja rakenteista tulee poistaa säännöllisesti kos-
teutta pidättävät roskat, jäkälät ja sammaleet. Kasvillisuus tulee rai-
vata säännöllisesti pois rakennusten vierustoilta ja lähiympäristöstä.
Mylly-ympäristö tulee huoltaa ja ylläpitää. Lähiympäristössä tulee
välttää uudisrakentamista, maansiirtotöitä, hakkuita, tietöitä, vesistö-
järjestelyitä, eikä myllypuroja saa kuivattaa johtamalla vettä liiaksi
muualle. Olisi suositeltavaa säilyttää myös kosken niska ja suvanto
varsinkin silloin kun ovat lähellä.

Ehdotetut suojelumääräykset:

1. Suojeltuja rakennuksia ja rakenteita ei saa purkaa.
2. Rakennuksia, rakenteita ja laitteita sekä aluetta tulee käyttää,
hoitaa ja korjata heikentämättä niiden kulttuurihistoriallista tai
maisemallista arvoa.
3. Korjaustoimenpiteiden tulee perustua riittäviin tietoihin ja kor-
jaustoimenpiteissä tulee käyttää alkuperäistä vastaavia tai
muuten sopivia materiaaleja ja työmenetelmiä.
4. Museovirastoa tai sen osoittamaa toimijaa on kuultava asian-
tuntijana korjaustoimenpiteissä sekä ulko- ja sisätiloissa tavan-
omaista huoltoa merkittävimmissä asioissa. Museovirastolla on
oikeus antaa ohjeita suojelumääräysten soveltamisessa.
5. Luovuttaessaan suojeltavaksi määrätyn rakennuksen, luovutta-
jan on luovutuskirjaan otettavalla maininnalla tai muutoin todis-
tettavasti ilmoitettava saajalle tästä päätöksestä.
6. Jos suojeltavaksi määrätty rakennus tai rakenne on vahingoittu-
nut tai tuhoutunut rakennuksen omistajan on ilmoitettava siitä
viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.
7. Lisäksi on noudatettava mitä laissa rakennusperinnön suojele-
misesta (498/2010) on vielä säädetty.

Valmistelija:

hallintopäällikkö, puh. 044 7159309

Lisätiedot:

kunnanjohtaja, puh. 044 7159300

Kunnanjohtaja:

Ristijärvellä kunnan Karppalan turbiinimyllylle ja myllyladolle ei löydy
rakennustunnusta. Kunta puoltaa suojelua. Suojelulla varmistetaan
ainutlaatuisen myllyn ja ympäristön säilyminen. Historiallinen mylly
voi olla jatkossakin matkailukohteena ja tapahtumien järjestämis-
paikkana. Paikka mahdollistaa myös matkailupalvelujen kehittämi-

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 137
§ 150

23.09.2019
14.10.2019

sen arvokkaan kohteen yhteyteen.

Päätös:

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asia takaisin valmisteluun ja päätettäväksi seuraavassa kokouksessa.

KHALL § 150

Kunnanjohtaja:

Ristijärven kunta puoltaa suojelua. Suojelulla varmistetaan ainutlaatuisen myllyn ja ympäristön säilyminen. Historiallinen mylly voi olla jatkossakin matkailukohteena ja tapahtumien järjestämispaikkana. Paikka mahdollistaa myös matkailupalvelujen kehittämisen arvokkaan kohteen yhteyteen.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Otteen oikeaksi todistaa
Ristijärvellä 17.10.2019

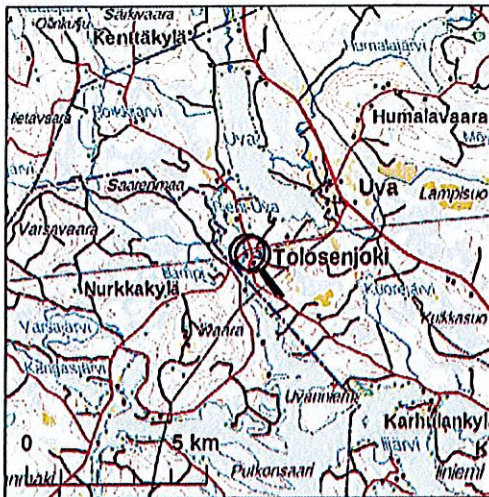
Terttu Härkönen
pöytäkirjanpitäjä

KIINTEISTÖREKISTERIN KARTTAOTE 24.9.2019

Sivu 1 (3)

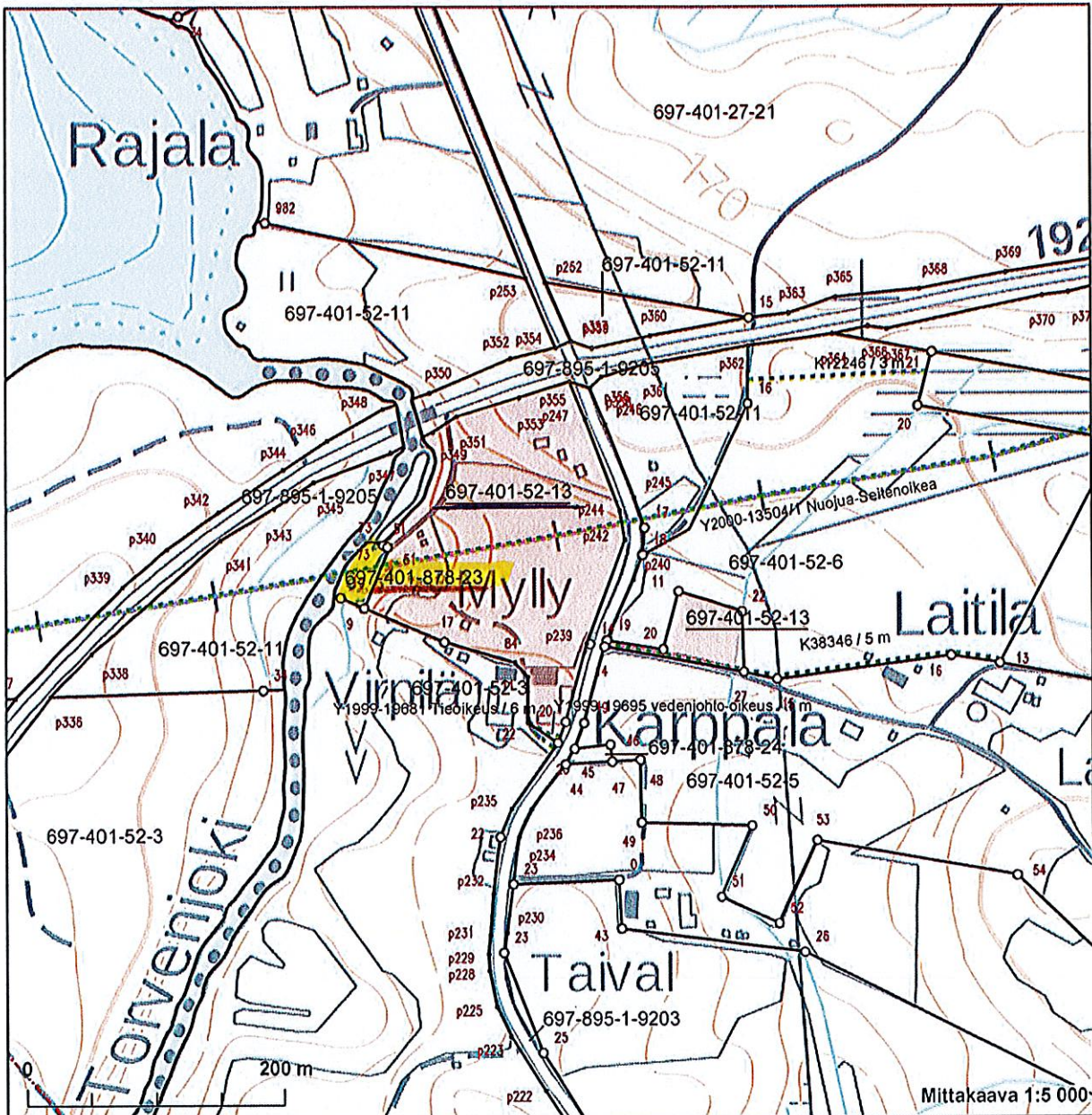
Rekisteriyksikkö 697-401-52-13 Vanha Karppala

Kiinteistötunnus: 697-401-52-13
Nimi: Vanha Karppala
Rekisteriyksikkölaji: Tila
Kunta: Ristijärvi (697)
Palstojen lukumäärä: 2

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 24.9.2019.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia. Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

7160224

7159374

Koordinaatisto: ETRS-TM35FIN
Taustakartta on viitteellinen.